

श्री.जयदिप डाकरे सर

श्री.प्रविण डाकरे सर

Subscribe

इयत्ता - सातवी (3 डिसेंबर) विषय - मराठी

Subscribe

सराव करा.

खेळूया शब्दांशी.

११. बाली बेट

(अ) खालील शब्दांचा अर्थ समजून घ्या.

- (अ) टुरिस्टांचा स्वर्ग. (इ) अश्राप माणसे. (उ) तंबूतला सिनेमा.
 (आ) किर्र जंगल. (ई) गाणारे भाट.

(आ) खालील शब्दांचे प्रत्येकी दोन भिन्न अर्थ लिहा.

- (अ) अभंग- (आ) बोट-

(इ) खालील शब्दांचा वाक्यांत उपयोग करा.

- (१) उभयता (२) यत्किंचितही (३) चौघडा (४) चित्रविचित्र

उपक्रम :

पु. ल. देशपांडे यांनी लिहिलेली पुस्तके मिळवा. वाचा.

शोध घेऊया.

(अ) आंतरजालाच्या साहाय्याने आशिया खंडाचा नकाशा पाहा. आशिया खंडातील कोणकोणत्या देशांना समुद्रकिनारा लाभला आहे व त्या समुद्रांत कोणती बेटे आहेत याचे निरीक्षण करा व त्याची नोंद करा.

देश	लाभलेला समुद्रकिनारा	तेथील बेटे

(आ) आंतरजालाच्या साहाय्याने अंदमान-निकोबार या बेटांची माहिती खालील मुद्द्यांच्या आधारे मिळवा.

- (१) तेथील आदिवासी (३) निसर्गसौंदर्य
 (२) आदिवासींचे जीवनमान (४) तेथील सोईसुविधा

ऑनलाईन टेस्ट

वाचा व स्वाध्याय सोडवा.

व्यस्तप्रमाण (Inverse proportion)

वृक्षारोपण करण्यासाठी 90 खड्डे खणायचे आहेत. त्यासाठी काही स्वयंसेवक जमले आहेत. एक स्वयंसेवक रोज एक खड्डा खणतो.

15 स्वयंसेवकांना ते खड्डे खणायला $\frac{90}{15} = 6$ दिवस लागतील.

10 स्वयंसेवकांना ते खड्डे खणायला $\frac{90}{10} = 9$ दिवस लागतील.

स्वयंसेवकांची संख्या व खड्डे खणण्यासाठी लागणारे दिवस हे समप्रमाणात आहेत का ?

स्वयंसेवकांची संख्या कमी झाली की लागणारे दिवस वाढतात याउलट स्वयंसेवकांची संख्या वाढली तर कामाचे दिवस कमी होतात. स्वयंसेवक व दिवस यांच्या संख्यांचा गुणाकार स्थिर आहे. या संख्या व्यस्त प्रमाणात आहेत असे म्हणतात.

उदा. समजा सुधाला एका संग्रहातील 48 उदाहरणे सोडवायची आहेत. तिने रोज 1 उदाहरण केले तर तिला संग्रह पूर्ण करण्यास 48 दिवस लागतील. तिने रोज 8 उदाहरणे सोडवली तर, संग्रह पूर्ण करण्यास तिला

$\frac{48}{8} = 6$ दिवस लागतात. ती रोज 12 उदाहरणे करत असेल तर तिला $\frac{48}{12} = 4$ दिवस लागतील.

रोज सोडवलेली उदाहरणे व लागणारे दिवस व्यस्त प्रमाणात आहेत. त्यांचा गुणाकार स्थिर आहे.

$8 \times 6 = 12 \times 4 = 48 \times 1$ हे लक्षात घ्या.

वाचा व समजून घ्या .

Std - Seventh Sub - Maths (Semi)

Inverse Proportion

Some volunteers have gathered to dig 90 pits for a tree plantation programme. One volunteer digs one pit in one day. If there are 15 volunteers, they will take $\frac{90}{15} = 6$ days to dig the pits.

10 volunteers will take $\frac{90}{10} = 9$ days.

Are the number of pits and the number of volunteers in direct proportion?

If the number of volunteers **decreases**, **more** days are required; and if the number of volunteers **increases**, **fewer** days are required for the job. However, the product of the number of days and number of volunteers remains constant. We say that these numbers are in **inverse** proportion.

• Suppose Sudha has to solve 48 problems in a problem set. If she solves 1 problem every day, she will need 48 days to complete the set. But, if she solves 8 problems every day, she will complete the set in $\frac{48}{8} = 6$ days and if she solves 12 problems a day, she will need $\frac{48}{12} = 4$ days. The number of problems solved in a day and the number of days needed are in inverse proportion. Their product is constant.

Thus, note that $8 \times 6 = 12 \times 4 = 48 \times 1$

understand.

Now you have five conversations each for both 'A' and 'B'. Play a guessing game using these conversations. Different pairs of students should present these different conversations in the class. Others rate the response in each conversation using the following table, by putting a tick mark (✓) in the appropriate box.

	Enthusiastic	Attentive	Neutral	Indifferent	Sarcastic
Words					
Gestures					
Tone					

See that all types of response are presented in the activity.

इयत्ता - सातवी विषय - इतिहास व नागरिकशास्त्र

७. स्वराज्याचा कारभार

किल्ले : मध्ययुगामध्ये किल्ल्याचे महत्त्व अनन्यसाधारण होते. किल्ला ताब्यात असला, की आजूबाजूच्या प्रदेशावर लक्ष व नियंत्रण ठेवता येते. परकीय आक्रमण झाल्यास किल्ल्याच्या आश्रयाने प्रजेचे रक्षण करता येते. किल्ल्यावर अन्नधान्य, युद्धोपयोगी साहित्य, दारूगोळा यांचा साठा करता येतो. स्वराज्यस्थापनेच्या कार्यातील किल्ल्यांचे महत्त्व आज्ञापत्रात सांगितले आहे ते असे, 'हे राज्य तर तीर्थरूप थोरले कैलासवासी स्वामींनी गडावरूनच निर्माण केले.'

स्वराज्यामध्ये सुमारे ३०० किल्ले होते. या किल्ल्यांची बांधणी आणि दुरुस्ती यासाठी महाराजांनी मोठा खर्च केला. राजगड, प्रतापगड, पावनगड यांसारखे डोंगरी किल्ले बांधले. किल्ल्यावर किल्लेदार, सबनीस व कारखानीस असे अधिकारी असत. तेथील धान्याची कोठी आणि युद्धसाहित्याची व्यवस्था पाहण्यासाठी कारखानीस हा अधिकारी असे.

वरील उताऱ्यावर प्रश्न तयार करा.

ऑनलाईन टेस्ट

इयता - सातवी

विषय - भूगोल

६. नैसर्गिक प्रदेश

नैसर्गिक वनस्पती	प्राणिजीवन	मानवी जीवन
<ul style="list-style-type: none"> ● अल्पकाळ टिकणाऱ्या वनस्पती ● छोटी झुडपे, खुरटे गवत, फुले, शेवाळ, दगडफूल इत्यादी. 	<ul style="list-style-type: none"> ● कॅरिबू, रेनडिअर, ध्रुवीय अस्वल, कोल्हा, सील मासे व वॉलरस मासे इत्यादी. ● मऊ व दाट केस असलेले प्राणी, 	<ul style="list-style-type: none"> ● शिकार व मासेमारी. ● कातड्याचे तंबू (ट्यूपिक) व इग्लू घरे ● स्लेज गाडीचा वापर. ● लोकसंख्या अतिविरळ. उदा., एस्किमो लोक.
<ul style="list-style-type: none"> ● सूचिपर्णी वने. ● झाडांची पाने अरुंद व टोकदार आणि फांद्या जमिनीकडे झुकलेल्या. ● लाकूड मऊ व हलके असते. उदा., स्पूस, फर, पाईन, रेडवुड इत्यादी. 	<ul style="list-style-type: none"> ● अंगावर दाट व मऊ केस असतात. उदा., कॅरिबू, एल्क, आर्मिन, बीव्हर, सिल्व्हर फॉक्स, मिंग, अस्वले इत्यादी. 	<ul style="list-style-type: none"> ● लोकसंख्या कमी आहे. ● शिकार व लाकूडतोड हे प्रमुख व्यवसाय. ● शेती कमी होते.
<ul style="list-style-type: none"> ● गवताची विस्तीर्ण कुरणे दिसतात. ● गवत कमी उंच व झुपक्यांनी वाढते. ● हिवाळ्यात गवत नष्ट होते. ● उदा., एल्डर, पॉपलर इत्यादी झाडे आढळतात. 	<ul style="list-style-type: none"> ● हरणे, घोडे, कुत्रे, लांडगे, रानगवे, ससे, कांगारू, डिंगो इत्यादी प्राणी. ● पाळीव प्राणी- शेळ्या, मेंढ्या, गाई, बैल, घोडे, गाढव इत्यादी. 	<ul style="list-style-type: none"> ● गुरे चारणे (पशुपालन) हा व्यवसाय. ● पूर्वी एका ठिकाणाहून दुसरीकडे भटकत असत. ● कातड्याच्या तंबूत (यूर्ट) राहतात. ● किरगीज लोक आता भटकत नाहीत व पक्क्या घरात राहतात. ● गव्हाची शेती करतात.

वाचा समजून घ्या.

10. आपत्ती व्यवस्थापन

ढगफुटी (Cloudburst)

सांगा पाहू !

पाऊस कसा पडतो ?

काही वेळा पाऊस देणाऱ्या ढगांतून खाली आलेले पाणी पावसाच्या स्वरूपात जमिनीवर न पडता जमिनीकडील उष्ण तापमानामुळे त्याची परत वाफ होऊन ती त्या ढगांतच सामावली जाते. परिणामी त्या ढगांत वाफेचा अधिक साठा होतो. शीघ्र संघनन क्रियेमुळे अचानकपणे एखाद्या विशिष्ट व लहान अशा भूभागावर सुमारे 100 मिलिमीटर प्रतितास किंवा त्यापेक्षा अधिक प्रमाणात पाऊस पडतो याला ढगफुटी म्हणतात.

माहीत आहे का तुम्हांला ?

6 ऑगस्ट 2010 रोजी अशी ढगफुटी लडाखमधील लेह येथे झाली होती. 26 जुलै 2005 रोजी मुंबईमध्ये झालेली ढगफुटीची घटना ही सर्वांच्या लक्षात राहिल अशी विलक्षण होती. त्या दिवशी 8 ते 10 तासांमध्ये सुमारे 950 मिलिमीटर म्हणजेच 37 इंच इतका पाऊस पडला होता आणि संपूर्ण मुंबई जलमय झाली होती.

जरा डोके चालवा.

खूप जोराचा पाऊस पडताना डोंगराच्या पायथ्याशी का थांबू नये ?

वाचा व समजून घ्या.

Std - Seventh Sub - General Science (Semi)

10. Disaster Management

Cloudburst

Can you tell ?

What causes rain ?

Sometimes the water coming down from rain clouds does not reach the land in the form of rain. Instead, due to very high temperature near the land, it vapourizes and goes back into the same clouds. As a result the amount of vapour in those clouds becomes very high. Due to rapid condensation, it rains suddenly over a specific and small region at a rate of 100 mm per hour or more. This is known as a cloudburst.

Do you know ?

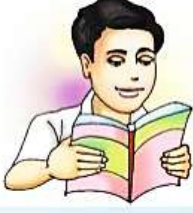
A cloudburst occurred at Leh (Ladakh) on 6th August 2010. The cloudburst that occurred in Mumbai on 26th August 2005 was extraordinary and unforgettable. On that day it rained about 950 mm, that is, 37 inches, in 8 to 10 hours, and the entire city of Mumbai was waterlogged and flooded.

Use your brain power !

Why shouldn't we wait at the foothill while it is raining heavily?

understand.

वाचन जगत से

पुण्यश्लोक अहिल्याबाई होळकर के कार्य पढ़ो और प्रमुख मुद्दे बताओ ।

अब कोई ना अनपढ़ होगा,
सबके हाथों पुस्तक होगी ।
ज्ञानगंगा की पावन धारा,
सबके आँगन तक पहुँचेगी ।

पुस्तक और कलम की शक्ति, जग जाहिर जानी पहचानी ।
नानी वाली कथा-कहानी, अब भी जग में लगे सुहानी ।

बेटी युग सम्मान पर्व है,
पुण्य पर्व है, ज्ञान पर्व है ।
सब सबका सम्मान करें तो,
जन-जन का उत्थान पर्व है ।

सोने की चिड़िया तब बोले, बेटी युग की हवा सयानी ।
नानी वाली कथा-कहानी, अब भी जग में लगे सुहानी ।

मैंने समझा

कविता मस्वर पाठ करो ।

इयत्ता सातवी - मराठी

महिना - नोव्हेंबर ते डिसेंबर

ऑनलाईन टेस्ट अपडेट होत आहेत.

11. बाली बेट

[Click Here](#)

12. सलाम नमस्ते

[Click Here](#)

13. अनामवीरा

[Click Here](#)

14. कवितेची ओळख

[Click Here](#)

इयत्ता सातवी - इतिहास

महिना - नोव्हेंबर ते डिसेंबर

7. स्वराज्याचा कारभार

[Click Here](#)

8. आदर्श राज्यकर्ता

[Click Here](#)

9. मराठ्यांचा स्वातंत्र्यसंग्राम

[Click Here](#)

इयत्ता सातवी - नागरिकशास्त्र

महिना - नोव्हेंबर ते डिसेंबर

4. मुलभूत हक्क भाग 1

लवकरच

इतर टेस्ट लवकरच अपडेट होतील.

